EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 10. 2022
COM(2022) 531 final

2022/0327 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o úplnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Vanuatská republika je v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1806[1] uvedená medzi tretími krajinami, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od povinnosti mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, ak ide o pobyty nepresahujúce spolu 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia.

Oslobodenie štátnych príslušníkov Vanuatu od vízovej povinnosti sa uplatňuje od 28. mája 2015, keď bola podpísaná Dohoda medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch (ďalej len „dohoda“) a keď sa táto dohoda začala predbežne vykonávať v súlade s článkom 8 ods. 1 dohody. Uvedená dohoda nadobudla platnosť 1. apríla 2017.

Od 25. mája 2015 Vanuatu uplatňuje systémy udeľovania občianstva investorom, ktoré predstavujú pre členské štáty EÚ riziká ohrozujúce verejný poriadok a bezpečnosť. Tieto systémy predovšetkým umožňujú, aby štátni príslušníci tretích krajín s vízovou povinnosťou ľahko získali štátnu príslušnosť krajiny oslobodenej od vízovej povinnosti, vďaka čomu môžu obísť postup udeľovania schengenských víz a získať bezvízový prístup do EÚ.

Komisia posúdila systémy udeľovania občianstva investorom, ktoré sa uplatňujú vo Vanuatu, a dospela k záveru, že tieto systémy predstavujú zvýšené riziko pre vnútornú bezpečnosť členských štátov. V posúdení sa dospelo aj k záveru, že vďaka systémom udeľovania občianstva investorom vo Vanuatu by štátni príslušníci tretích krajín mohli obísť postup udeľovania krátkodobých víz v Únii a posúdenie s tým súvisiacich bezpečnostných a migračných rizík.

V súlade s článkom 8 ods. 4 dohody môžu jej zmluvné strany vykonávanie dohody úplne alebo čiastočne pozastaviť z dôvodov verejného poriadku alebo ochrany národnej bezpečnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia 12. januára 2022 prijala návrh rozhodnutia Rady o čiastočnom pozastavení vykonávania dohody. Rada toto rozhodnutie prijala 3. marca 2022. Toto pozastavenie je obmedzené na bežné cestovné pasy, ktoré boli vydané od 25. mája 2015, keď sa začal výrazne zvyšovať počet úspešných žiadateľov vo vanuatských systémoch udeľovania občianstva investorom.

Po čiastočnom pozastavení vykonávania dohody na základe rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/366 v súlade s článkom 8 ods. 2 písm. d), článkom 8 ods. 3 a článkom 8 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2018/1806 dospela Komisia k záveru, že udelenie vanuatského občianstva prostredníctvom jeho systémov udeľovania občianstva investorom predstavuje zvýšené riziko pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok členských štátov, a rozhodla, že je potrebné prijať opatrenia. Na základe článku 8 ods. 6 písm. a) nariadenia (EÚ) 2018/1806 bolo prijaté vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/693 o dočasnom pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu. Toto pozastavenie sa vzťahuje na držiteľov bežných cestovných pasov, ktoré Vanuatu vydalo od 25. mája 2015, a uplatňuje sa od 4. mája 2022 do 3. februára 2023[2].

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39).

[2] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/693 z 27. apríla 2022 o dočasnom pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu (Ú. v. EÚ L 129, 3.5.2022, s. 18).

Po tom, čo 4. mája 2022 nadobudlo účinnosť pozastavenie oslobodenia štátnych príslušníkov Vanuatu od vízovej povinnosti, a v súlade s článkom 8 ods. 6 písm. a) posledným pododsekom nariadenia (EÚ) 2018/1806 Komisia začala intenzívny dialóg s Vanuatu s cieľom vyriešiť situáciu, ktorá viedla k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti.

Úvodné zasadnutie v rámci tohto dialógu sa uskutočnilo 12. mája 2022. Obe strany sa počas neho dohodli na dosiahnutí vzájomne uspokojivého riešenia. Komisia na tento účel navrhla, aby sa každý mesiac organizovali technické stretnutia. Vanuatu súhlasilo, že vymenuje partnera pre dialóg a že bude v tejto veci s Komisiou komunikovať s cieľom uskutočniť ďalšie technické stretnutia. Napriek upomienkam, ktoré Komisia zaslala 1. júna a 23. júna 2022, však Vanuatu Komisii neposkytlo žiadne ďalšie kontakty ani informácie.

Útvary Komisie dostali v septembri 2022 od zástupcov Vanuatu aktuálne informácie o politickej situácii v krajine. Vo Vanuatu bol 18. augusta 2022 rozpustený parlament a všeobecné voľby sú naplánované na 13. októbra 2022. V tejto súvislosti zástupcovia Vanuatu vysvetlili, že na akékoľvek rozhodnutie o pokračovaní dialógu s Komisiou sa bude musieť počkať do výsledkov všeobecných volieb a vytvorenia novej vlády.

Vanuatu neprijalo opatrenia s cieľom napraviť okolnosti, ktoré viedli k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti, a preto pretrváva zvýšené riziko pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok členských štátov. Komisia sa zároveň domnieva, že Vanuatu sa nesnaží viesť dialóg s Úniou. Komisia preto zastáva názor, že je potrebné úplne pozastaviť vykonávanie dohody.

Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/366 by sa preto malo nahradiť rozhodnutím Rady o úplnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch.

2022/0327 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o úplnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a) v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie.

keďže:

(1) Dohoda medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch[3] (ďalej len „dohoda“) bola podpísaná 28. mája 2015 a predbežne sa odvtedy vykonáva[4] s cieľom uľahčiť štátnym príslušníkom Vanuatu cestovanie do Únie a cestovanie občanov Únie do Vanuatu.

(2) Dohoda je založená na spoločnom želaní Únie a Vanuatu podnecovať medziľudské kontakty, podporovať cestovný ruch a oživiť obchod medzi Úniou a Vanuatu.

(3) Podľa článku 8 ods. 4 dohody môže ktorákoľvek zmluvná strana úplne alebo čiastočne pozastaviť vykonávanie dohody, najmä z dôvodov verejného poriadku a ochrany národnej bezpečnosti. Rozhodnutie o pozastavení sa oznámi druhej zmluvnej strane najneskôr dva mesiace pred plánovaným nadobudnutím jeho platnosti. Ak dôvody tohto pozastavenia pominú, zmluvná strana, ktorá pozastavila vykonávanie dohody, okamžite informuje druhú zmluvnú stranu a pozastavenie zruší.

(4) Vanuatu uplatňuje systémy udeľovania občianstva investorom, v rámci ktorých udeľuje vanuatskú štátnu príslušnosť štátnym príslušníkom iných krajín bez predchádzajúcich väzieb na Vanuatu, pričom o prevažnej väčšine žiadostí rozhoduje kladne. Do marca 2021 vydalo Vanuatu viac ako 10 500 cestovných pasov a miera zamietnutých žiadostí bola mimoriadne nízka[5]. Vyvoláva to pochybnosti, či je bezpečnostné a hĺbkové preverovanie uskutočňované vanuatskými orgánmi spoľahlivé.

(5) Medzi krajinami pôvodu úspešných žiadateľov sú navyše viaceré krajiny, v prípade ktorých sa od štátnych príslušníkov vyžaduje, aby mali pri prekračovaní vonkajších hraníc Únie víza.

---

[3] Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2015, s. 48.

[4] Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1035 zo 7. mája 2015 o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch (Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2015, s. 46 – 47).

[5] Informácie, ktoré 14. júna 2021 poskytol Pasový úrad Vanuatu.

(6) V rámci výmen medzi Komisiou a orgánmi Vanuatu v októbri 2017, novembri 2019, júni 2020 a marci 2021 Komisia vyjadrila vážne obavy, pokiaľ ide o vanuatské systémy udeľovanie občianstva investorom, a najmä udeľovanie občianstva osobám uvedeným v databázach Interpolu, neexistenciu požiadaviek týkajúcich sa fyzickej prítomnosti alebo pobytu vo Vanuatu, krátke lehoty vybavovania žiadostí v rámci týchto systémov a nedostatočnú systematickú výmenu informácií s krajinou pôvodu žiadateľa alebo krajinou predchádzajúceho obvyklého pobytu, a varovala vládu Vanuatu, že vízová povinnosť by sa mohla obnoviť, ak sa tieto obavy nebudú riešiť. Vysvetlenia, ktoré Vanuatu poskytlo, nestačili na zmiernenie uvedených obáv.

(7) Vykonávanie dohody sa preto rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/366 čiastočne pozastavilo[6]. Toto pozastavenie je obmedzené na bežné cestovné pasy, ktoré boli vydané od 25. mája 2015, keď sa začal výrazne zvyšovať počet žiadateľov, ktorým sa podarilo uspieť vo vanuatských systémoch udeľovania občianstva investorom.

(8) Hoci sa rozhodnutím (EÚ) 2022/366 čiastočne pozastavilo vykonávanie dohody, bolo nutné stanoviť pozastavenie aj na úrovni práva Únie.

(9) Komisia preto na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806[7] prijala 27. apríla 2022 vykonávacie nariadenie (EÚ) 2022/693[8], ktorým sa dočasne pozastavuje oslobodenie od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu, ktorí sú držiteľmi bežných cestovných pasov vydaných Vanuatu od 25. mája 2015, a to na obdobie deviatich mesiacov, ktoré sa uplatňuje od 4. mája 2022 do 3. februára 2023.

(10) Po nadobudnutí účinnosti uvedeného pozastavenia a v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1806 Komisia začala intenzívny dialóg s Vanuatu s cieľom napraviť okolnosti, ktoré viedli k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti.

(11) Tento dialóg sa začal 12. mája 2022, no následne sa už Vanuatu nezapájalo žiadnym zmysluplným spôsobom. Počas deväťmesačného obdobia stanoveného vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2022/693 preto nebolo možné napraviť okolnosti, ktoré viedli k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti.

(12) Systémy udeľovania občianstva investorom, ktoré uplatňuje Vanuatu, predstavujú aj naďalej zvýšené riziko pre vnútornú bezpečnosť členských štátov a obchádzanie postupu udeľovania krátkodobých víz v Únii a posudzovania s tým súvisiacich bezpečnostných a migračných rizík. Keďže sa Vanuatu nesnaží napraviť tieto okolností, rozhodnutie (EÚ) 2022/366 by sa malo zrušiť a vykonávanie dohody by sa malo úplne pozastaviť v prípade všetkých štátnych príslušníkov Vanuatu.

(13) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[9]; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

---

6 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/366 z 3. marca 2022 o čiastočnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch (Ú. v. EÚ L 69, 4.3.2022, s. 105).

7 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39).

8 Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/693 z 27. apríla 2022 o dočasnom pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu (Ú. v. EÚ L 129, 3.5.2022, s. 18).

9 Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Vykonávanie Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch sa od 4. februára 2023 úplne pozastavuje v prípade štátnych príslušníkov Vanuatu.

Článok 2

Rozhodnutie (EÚ) 2022/366 sa zrušuje.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

Za Radu
predseda